

kår? Hvordan søren – undskyld – forestiller man sig så, at det skal foregå?

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Vi bliver jo nødt til at sige til miljø- og energiministeren, at sagen jo ikke er løst ved, at man via VVM-procedure kan stille krav til besætninger med over 250 dyreenheder, for utrolig mange af de ansøgninger, der ligger i øjeblikket, er af en eller anden grund, som man jo kan spekulere over, på 249 dyreenheder. Derfor vil jeg gerne præcisere mit spørgsmål:

Hvis nu man har en udvidelse, der ligger inden for 300-m-grænsen på 249 dyreenheder i alt, som derfor ikke automatisk hører under VVM, kunne man så forestille sig, at man siger nej, fordi den ligger inden for 300-m-grænsen og ikke kan udvides uden at genere naboerne, og at man samtidig, når der så kommer en ansøgning om at placere gyllebeholderen ude i det åbne land, også siger nej til det, fordi det truer landskabelige værdier?

Dermed har man altså en situation, hvor landbrugets krav på under alle omstændigheder at kunne opføre bygninger, hvis det er erhvervs-mæssigt nødvendigt, i den situation, jeg har beskrevet, ikke kommer til fuld udfoldelse. Er det rigtigt forstået, at sådan har miljø- og energiministeren sikret, at de nye regler er?

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

Jeg vil bare lige svare fru Margot Torp på hendes spørgsmål.

Der står i beslutningsforslaget nr. B 86 på forsiden, 2. spalte: »I forbindelse med placeringen ude på markerne skal der kunne stilles krav om afskærmende beplantning og om en hensigtsmæssig placering i forhold til markdriften på den pågældende ejendom, ligesom der skal tages landskabelige hensyn.«

Det vil så sige, at det jo selvfølgelig helt klart er amterne, som, når de giver den tilladelse til, at man kan få lov at stille dem derude, skal kunne stille de krav. Men det, der er anderledes i det her forslag, er, at i den nuværende lovgivning står der, at som udgangspunkt skal de ligge ved gårdene.

Her bliver der nu mulighed for, at man kan lægge dem ude på markerne, hvis altså man le-

ver op til de krav, der stilles af amtet, og det er nyt.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 90:

Forslag til folketingsbeslutning om ret til at opføre eller indrette en yderligere bolig på en landbrugsejendom, når det sker som led i et generationsskifte eller til brug for en medhjælper.

Af Hans Christian Schmidt (V), Henriette Kjær (KF), Svend Aage Fauerholdt (DF) og Thorkild B. Fransgaard (FRI) m.fl.
(Fremsat 16/1 2001).

Sammen med denne sag foretoges:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 91:

Forslag til folketingsbeslutning om udnyttelse af overflødiggjorte landbrugsbygninger.

Af Hans Christian Schmidt (V), Henriette Kjær (KF), Svend Aage Fauerholdt (DF) og Thorkild B. Fransgaard (FRI) m.fl.
(Fremsat 16/1 2001).

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 92:

Forslag til folketingsbeslutning om bedre muligheder for at foretage tilbygninger og større ombygninger til eksisterende virksomheder i det åbne land.

Af Hans Christian Schmidt (V), Henriette Kjær (KF), Svend Aage Fauerholdt (DF) og Thorkild B. Fransgaard (FRI) m.fl.
(Fremsat 16/1 2001).

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 94:

Forslag til folketingsbeslutning om regelforenklning gennem overførelse af landzonekompetencen til kommunerne.

Af Hans Christian Schmidt (V), Henriette Kjær (KF), Svend Aage Fauerholdt (DF) og Thorkild B. Fransaard (FRI) m.fl.
(Fremsat 16/1 2001).

Forslagene sættes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Genbrug er jo en god ting, og her er der unægtelig tale om genbrug. Det er forslag, vi har behandlet – jeg ved ikke – den ene gang efter den anden, og det kunne man jo bare nøjes med at henvise til, men jeg vil gerne give Folketinget indtryk af, hvad der er sket siden sidst i forlængelse af vore diskussioner om de fire forslag.

I øjeblikket, som vi har talt om det flere gange i dag, er der et udkast til en ny vejledning om administration af landzonebestemmelserne i teknisk høring i relevante ministerier, og i lyset af den politiske diskussion, der har været, vil der blive sendt de fornødne regler ud til amterne.

Den gamle vejledning er fra 1996, og der er sket meget siden. Naturklagenævnets praksis har udviklet sig, og megen ny lovgivning er kommet til.

I den nye vejledning er der lagt et stort arbejde i at formidle det omfattende regelsæt til amter og kommuner, så det bliver lettere tilgængeligt, og det er også i overensstemmelse med, hvad vi har lovet, nemlig at man ville sørge for, at det her meget komplicerede stof blev gjort så tilgængeligt som muligt.

Vejledningen vil også indeholde det, som jeg lovede sidste gang ved behandlingen af disse beslutningsforslag. Dengang lovede jeg at se på, om der er ved at komme andre tider, hvor der igen kan være brug for medhjælperboliger til de snart få, men mere industrielt prægede landbrugsbedrifter, vi vil se i fremtiden. Der kan være tale om nye arbejdskrævende og specialiserede driftsformer, som kræver mere fast arbejdskraft ude på bedrifterne.

I vejledningen gør vi opmærksom på, at de ændrede driftsformer kan indebære, at der i hø-

jere grad end tidligere er brug for medhjælperboliger.

Da der åbenbart er en vis usikkerhed om mulighederne for frit at tage landbrugets gamle driftsbygninger i brug til forskellige former for erhvervsvirksomhed, skal jeg nævne, at dette vil blive præciseret i vejledningen.

Vejledningen vil henstille til landzonemyndighederne, at der bør gives tilladelse til mindre udvidelser af erhvervsvirksomheder, medmindre udvidelsen er i strid med de hensyn til landskab, natur og miljø, som skal varetages efter planloven.

Større udvidelser til regulær industri eller stor erhvervsvirksomhed hører hjemme i byernes erhvervsområder, som er indrettede til det formål, som kommunerne har gjort en masse ud af planlægningsmæssigt, byggemodningsmæssigt osv., og som de i øvrigt i disse år kæmper for at få udvidet og udvidet og udvidet – nogle kommuner har 90 års behov. Det er jo klart, at det er først og fremmest dér, at den egentlig produktion i det danske samfund skal foregå.

Som jeg også sagde sidst, vil jeg stærkt opfordre til, at kommunerne lever op til deres ansvar og giver klar besked om mulighederne for fremtidige udvidelser, allerede når en virksomhed anmelder sin etablering i en gammel landbrugsbygning, så man ikke skaber nogle forventninger, som man ikke kan indfri lovligt senere hen.

Altså én ting er, at vi har sagt ja til et mindre erhverv, det har vi sagt ja til, det kører, og det er meget fornuftigt, men hvis den virksomhed bliver en kæmpe succes, så skal den jo ikke blive liggende i en gammel lade. Så skal den jo ligge i erhvervsområdet, hvor alle miljøinvesteringer, planlægning, det trafikmæssige osv. er på plads. Derfor bør man ærligt sige til folk: Hvis du har tænkt dig, at det er noget, der virkelig skal udvikle sig, så er det klogere at placere dig inde der, hvor vi har planlagt, det skal ligge, frem for her. Hvis det derimod er meningen, at det aldrig skal udvikle sig til andet end en mindre produktion, så er det tilladt at lægge det i den gamle landbrugsbygning.

Det er mest fair over for den, der ønsker at starte en virksomhed, at vedkommende kender reglerne, sådan at de ikke får skuffede forventninger. Jeg tror, noget af det farligste, vi kan gøre i forhold til dem, der gerne vil sætte en produktion i gang, er at skuffe deres forventninger.

Som nævnt vil vejledningen tage højde for udviklingen i Naturklagenævnets praksis. Her kan jeg f.eks. nævne, at der er sket en udvikling,

når det handler om salg fra mindre butikker, der etableres i eksisterende bebyggelse.

Samlet set er det min klare opfattelse, at kommuner og amter har gode muligheder for at skabe grundlag for liv i landdistrikterne.

Igennem en samlet politik for landdistrikterne har kommuner og amter mulighed for på én gang at prioritere, hvilke landsbyer der skal have glæde af ny bosætning, at hindre forurenende virksomhed og samtidig at friholde det åbne land for spredt og uplanlagt bebyggelse og anlæg.

Tænk, hvis vi havde haft spredt bebyggelsen ud over hele det åbne land. Ud over at det ville se frygteligt ud, være u hensigtsmæssigt i enhver henseende og give væsentlig større offentlige udgifter, kan man prøve at forestille sig, hvordan en 300-m-regel ville virke med spredt bebyggelse ud over hele landet: Det ville stort set være umuligt at udvide nogen form for produktion. Så ville SF's forslag om stop for udvidelse af svinefarme blive indført automatisk af hensyn til naboerne.

Vi har en interesse i, at udviklingen sker i landsbyer og byer, hvor der er planlægningsmæssig mulighed for udvidelse, for at der skal være smidighed osv. Det skal ikke ske gennem en forvirret administration af landzonebestemmelserne.

Jeg mener, at der er god mening i en sådan fortsat målretning i administrationen af landzonebestemmelserne. Det kan styrke landsbyerne, fordi deres største konkurrenceparametre i forhold til byerne, nemlig naturen og miljøet, kan fastholdes. Vi er interesserede i, at landsbyerne vokser. Vi er ikke interesserede i, at landsbyerne affolkes, fordi folk nu bor spredt ude i det åbne land. Naturligvis ikke.

Landzonebestemmelserne er et af de virkemidler, som sikrer, at den sammenfattende fysiske planlægning for by og landsby og det åbne land ikke bliver tilsidesat. Administrationen sker på baggrund af de til enhver tid gældende forudsætninger af planlægningsmæssig, samfundsøkonomisk eller anden art, hvorfor bestemmelserne også er både et fleksibelt og effektivt redskab til at varetage planlovens formål.

Nu er vi altså på vej med en ny vejledning, der, som jeg lovede sidst, tager højde for noget af det, forslagsstillerne gerne vil med de tre første forslag.

Hvad angår spørgsmålet om at flytte zone-lovskompetencen, er det fortsat min opfattelse, at den ligger godt i amterne, og at det har funge-

ret godt i amterne. Jeg tror, det er seks gange i den tid, jeg har været minister, at vi har behandlet dette forslag, og jeg synes ikke, der er dukket argumenter op, som ændrer min holdning på det her område.

Vi kan få en frygtelig lang debat, men vi har altså haft de her spørgsmål mange gange. Nu har jeg prøvet at forklare, hvor vi har prøvet at imødekomme forslagsstillerne i den vejledning, vi kommer med.

Det er klart, at der jo er et afgørende skel mellem de tre borgerlige partier på den ene side og regeringen og dens parlamentariske grundlag på den anden side, når det drejer sig om planlægning. Lad os indrømme, at det er et af de helt afgørende skel i vores miljøpolitik, og det er fair nok. Men det kan også blive frygtelig tidrøvende, hvis vi skal afdække alle kroge, og alle kender jo argumenterne for og imod, fordi vi har været igennem det her mange gange.

Så jeg har altså indskrænket mig til ikke at gå ind og kommentere de enkelte forslag, for det har jeg gjort så mange gange før, men at forklare, hvor i vejledningen vi har prøvet at åbne op og tage hensyn til de tanker, der er nedfældet i forslagene, og som er resultatet af den praksis, som Naturklagenævnet har ført.

Niels Bloch Jespersen (S):

Da vores ordfører i sagerne, der skal behandles her i beslutningsforslagene, desværre ikke kan være til stede på grund af sygdom, skal jeg tillade mig at oplæse fru Lis Greibes ordførertale.

Allerede forrige år forudskikkede jeg – og det betyder så fru Lis Greibe – at vi ikke, uanset hvor mange gange forslagene blev stillet, ville stemme for. Vi har overordnet fortsat et stort og velment ønske om at bibeholde opdelingen af Danmark i landzoneområde og byzoneområde. Vi følger naturligvis udviklingen, og vi er stadig overbevist om, at planlovens landzonebestemmelser ikke hindrer udviklingen af landdistrikterne.

Ministeren har netop nævnt, at der i øjeblikket arbejdes med en ny vejledning om administration af landzonebestemmelserne, og vi mener derfor, at der her bliver taget højde for en udvikling inden for landbrugssektoren. Vi kan måske så meget naivt håbe, at forslagsstillerne nu med ministerens udmelding vil sætte punktum for seriefremsættelsen.

Beslutningsforslagene lægger op til en klar lempelse af de nuværende landzonebestemmelser, således at hensynet til bl.a. erhvervsudvik-

ling i landdistrikterne via en generel ret skal prioriteres højere end hensynet til beskyttelsen af naturen og landskabet. Dette selv om arealer i landzone ifølge planlovens formål som udgangspunkt skal friholdes fra anden bebyggelse m.v. end den, der er nødvendig for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri.

Forslagene lægger op til, at nye boliger og bygninger i videre omfang end i dag ikke kan nægtes opført, heller ikke selv om det er forbundet med store gener for eksempelvis naboer og de landskabelige forhold i området. Derved mister myndighederne muligheden for at give afslag på ansøgninger, hvis realisering ud fra planlægningsmæssige hensyn er uønskede.

Socialdemokratiet kan ikke støtte en sådan markant ændring af den nuværende landskabsbeskyttelse, en beskyttelse, der er snævert forbundet med bevarelsen af de kulturhistoriske elementer og sammenhænge i landskaberne uden for byerne. Vi ønsker fortsat et markant og synligt skel mellem land- og byzoneområder. I øvrigt viser praksis, at planloven giver mulighed for en smidig og hensyntagende sagsbehandling.

I det sidste beslutningsforslag, B 94 hedder det i år, ønskes landzonekompetencen overført fra amterne til kommunerne. Man begrundede fremlæggelsen med få, konkrete enkeltsager, og også her har det været nødvendigt at genbruge de gamle eksempler, og kun ét nyt er tilføjet.

Venstres ordfører, hr. Hans Christian Schmidt, konkluderede efter forhandlingerne sidste år, og jeg citerer: »Det kan blive en svær gang.« Men alligevel skal forslaget altså gennemføres.

Samme ordfører er måske fortsat ikke bekendt med, at en rapport har givet et overblik over, hvilken betydning det reelt vil få, hvis kommunerne overtog kompetencen. Man undersøgte 543 byggesager fra landzone, og resultatet var, at langt hovedparten af byggeaktiviteterne i landzonen foregår, uden at der skal foretages en konkret sagsbehandling efter landzonebestemmelserne.

Planlovens bestemmelser herom kan derfor ikke påstås at være bremsende for den ønskede aktivitet i landzoneområderne. Af den femtedel af sagerne, der blev behandlet efter landzonebestemmelserne, blev der givet tilladelse i 94 pct. af tilfældene. Administrationen virker lempelig nok, og det er sikkert også derfor, at det er så vanskeligt for forslagsstillerne at finde argu-

menterede eksempler, der viser, at folk urime- ligt er kommet i klemme.

Socialdemokratiet fastholder, at amterne skal varetage opgaven, og vore hovedargumenter er fortsat, at man sikrer en sammenhæng med øvrige amtskommunale opgaver, navnlig naturbeskyttelsesområdet; at amtskommunerne dækker et større geografisk område med et stort sagsantal, og at de derfor bedre kan sikre en ensartet praksis i landzonesager, samt at amtskommunerne har bedre mulighed for at fastholde naturhensyn over for de lokale hensyn.

Socialdemokratiets slutkonklusion er, som i årene forud, at vi ikke kan støtte de fremsatte beslutningsforslag, og det hjælper åbenbart ikke, at jeg siger, at vi vil have den samme holdning næste år. De kommer igen, igen, igen og igen.

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

Nu er traditionen jo ofte sådan, at når man læser en andens ordførertale op, så går man ikke i en debat, men den kan selvfølgelig være skrevet med så skarp en pen, og man kan komme med så mange udfald, at man ligefrem selv inviterer til en debat. Det synes jeg måske man kunne have ladet være med, hvis man ikke havde tænkt sig at være til stede, når vi diskuterer dem.

Men jeg vil hertil gerne sige to ting. Det første, jeg vil spørge den socialdemokratiske ordfører om, er, at jeg forstår, at det altså omkring regelforenkling har været svært at finde nye eksempler. Det kan jo så kun forstås sådan, at hvis Socialdemokratiet bliver præsenteret for nye eksempler, så er man villig til at støtte forslaget, ellers ville man vel næppe have brugt så megen tid på lige at fremføre det.

Som punkt 2 vil jeg gerne sige omkring landzonetilladelse, at nu er det jo sådan, at man sagtens kan fremdrage, hvor mange der får medhold og ikke medhold. Det er jo fuldkommen uinteressant, og det vidner jo om, at den, der har skrevet talen, ikke kender de faktuelle forhold på det her område, for så ville man have interesseret sig for, hvor mange af dem, der får afslag, som får at vide længe før, at de slet ikke får en landzonetilladelse til et eller andet byggeri.

Det er jo kun, når man går ind og klager, at man diskuterer. Langt de fleste mennesker affinder sig jo med, at sådan er det altså. Så altså, det er da helt utroligt, hvis vi skulle indrette lovgivningen efter det.

Jeg vil bede om, at vi får svar på de to ting.

(Kort bemærkning).

Niels Bloch Jespersen (S):

Jeg må sige til hr. Hans Christian Schmidt, at når fru Lis Greibe ikke er i stand til at være til stede i dag, er det ikke planlagt; det skyldes akut optrædende sygdom. Det er man jo ikke i stand til at ændre på, og der har ikke været lejlighed til at skrive nye ordførertaler, da det simpelt hen er en helt akut sygdom. Så jeg håber, at hr. Hans Christian Schmidt i hvert fald vil moderere lidt af den kritik, der hermed er fremsat.

Det næste punkt er omkring eksemplerne.

Det er vel ikke anderledes, end at hr. Hans Christian Schmidt er klar over, at regeringen og også den socialdemokratiske gruppe løbende følger udviklingen, og hvis der kommer nye eksempler, vil de selvfølgelig blive inddraget i den praksis, der er.

Omkring landzonetilladelser, der ikke er søgt om, og hvordan det vil se ud ved deres afgørelser, er det et så hypotetisk spørgsmål, at jeg, selv om jeg havde været ordfører på sagen, ikke ville have været i stand til at svare på, hvilken indflydelse et ubekendt X ville have på afgørelserne.

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

Til den første kommentar vil jeg bare sige, at hvis det var tilfældet, så kunne man jo bare have læst det op i stedet for, så havde det jo været fint. Men når man holder en tale, hvori indgår en lang række af spørgsmål, og man skoser forslagsstillerne, så kan man da ikke forlange, at man ikke kommer ud i en debat. Det tror jeg nok at alle ved.

Så vil jeg bare nødt til at sige omkring det her med landzonetilladelse, at man tager fejl. Det er sådan i lovgivningen, at nogle får og nogle ikke får, og man klager som hovedregel jo ikke over afgørelserne. Det er der kun ganske få der gør. Så hvis man derfor havde et lovforslag, man havde et sæt spilleregler, som gav en mulighed for det, så ville man selvfølgelig benytte sig af det.

Jeg skal nok komme tilbage med kommentarerne generelt, også til ministerens bemærkninger, men jeg synes bare, at når man rejser så mange spørgsmål i en ordførertale, så må man forvente, at man så kommer i en debat om den.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Henriette Kjær som ordfører.

Henriette Kjær (KF):

Vi har jo genfremsat disse fire meget fornuftige beslutningsforslag, og hver gang vi har behandlet dem, må jeg sige, at jeg er gået herfra med en mærkelig fornemmelse. Jeg synes nemlig slet ikke, at det her drejer sig om politik. Det drejer sig simpelt hen om sund fornuft. Og jeg kan stadig væk ikke forstå, at ministeren ikke kan støtte disse forslag og ikke kan finde denne sunde fornuft.

Det drejer sig om nogle ganske små ændringer, der vil gøre livet lettere for de borgere, der vil blive berørt af dem, mens jeg har meget svært ved at se, hvem det kan genere.

Vi snakker til stadighed om, at der skal holdes liv i landdistrikterne. Man holder konferencer og rejser forespørgsler og andre spændende ting for at finde på ideer, der kan holde liv i landdistrikterne, men det her er jo en del af løsningen, og derfor et det ekstra skuffende, at regeringen ikke kan støtte det.

I Det Konservative Folkeparti mener vi selvfølgelig, at man bør udnytte overflødiggjorte landbrugsejendomme til almindelige boliger, hvis der ikke er behov for, at der skal drives erhverv derfra længere. Og hvorfor skal det være en indviklet og åbenbart umulig ting og omvendt, hvis man ønsker at etablere anden virksomhed end lige landbrug i en overflødiggjort landbrugsejendom? Hvorfor skal det så være så umuligt? Det er da kun dejligt, at man bruger bygningerne til noget fornuftigt, så de ikke står og forfalder.

Og hvorfor skal det være så besværligt at foretage tilbygninger og ombygninger til eksisterende virksomheder i det åbne land? Vi mener absolut, præcis ligesom miljøministeren, at store virksomheder med tung industri skal ligge i industrikvartererne, og det ønsker vi ikke at ændre på. Men at der foregår en lille smule erhvervsaktivitet i landdistrikterne, er da et gode for hele samfundet. Og når man ser på de ansøgninger, der har været, så drejer det sig om virksomheder, der er relateret til landbruget og helt naturligt bør ligge i landzone.

Jeg fatter heller ikke ideen med, at man ikke umiddelbart kan indrette en ekstra bolig på en landbrugsejendom. Hvorfor kan en medhjælper eller det unge par, der skal overtage landbruget, ikke få mulighed for en bolig på en landbrugsejendom?

Jeg forstår simpelt hen ikke argumentationen, selv om ministeren i snart flere omgange har forsøgt at redegøre for den. Men årsagen til, at

jeg ikke forstår det, er nok den åbenlyse mangel på logik.

Miljømæssigt er det da helt forkert, at de skal bruge bilen til at komme frem og tilbage fra arbejde. Men endnu værre: Jeg synes faktisk, det er umenneskeligt, at et ældre par, der overlader gården og driften til yngre kræfter, ikke kan få lov til at bo på den grund, som de måske har boet hele livet på.

Loven er også uhensigtsmæssigt indrettet, fordi det viser sig, at amterne administrerer forskelligt. De har jo vidt forskellig praksis. Det vil sige, at man som borger oplever, at ens sager bliver behandlet forskelligt, og derfor ender de i Naturklagenævnet, som så ofte omgør beslutningerne. Det mindste, ministeren kan gøre, er i hvert fald at sørge for, at vi får en klar lovgivning på området, så praksis er ens i hele landet.

Så er der spørgsmålet om at flytte landzonekompetencen til kommunerne. At sagerne skal behandles i to instanser er et klokkeklart eksempel på, at der overadministreres i Danmark. Hvad ligner det, at to offentlige instanser skal sidde og behandle samme, ofte simple sag?

Vi ønsker, at beslutningerne af denne her karakter skal træffes af dem, der er tættest på. Det er og bliver folk i lokalområderne, der daglig må leve med og se resultatet af de beslutninger, der træffes, og det får mig til at stole på, at de nok vil træffe nogle saglige og holdbare afgørelser.

Når man taler om at skære i den offentlige sektor, er det her jo et af de steder, hvor man nemt kunne gøre det, uden at det ville gå ud over nogen. Det vil ikke forringe servicen, og vi skal ikke ind i den sociale sektor eller sundhedssektoren, hvor det gør ondt.

Det her er en overbureaukratisering i den offentlige sektor, som vi bør undgå, og der er jo ikke nogen grund til, at ansatte i amterne skal bruge tid og kræfter på et stykke arbejde, som løses lige så godt i det kommunale led, og som også bliver løst i det kommunale led. Og jeg tror ikke, at ministeren behøver at være nervøs for, at landskabet vil blive plastret til med underlige bygninger. Det er bestemt mit indtryk, at når kommunerne får det endelige ansvar, vil de gøre sig meget umage for at sikre en fornuftig udvikling. Det er jo dem, der skal stå ansigt til ansigt med kommunens borgere, når beslutningen er truffet, og det borger efter min mening for kvalitet.

Så vi deler slet ikke samme frygt for nærdemokratiet, som vi lige hørte den socialdemokratiske ordfører udtrykke. Vi tror på det, og derfor

håber vi også, at den sunde fornuft vil sejre, og at ministeren med tiden måske bliver moden til disse forslag.

Jørn Jespersen (SF):

Da vores ordfører, hr. Knud Erik Hansen, desværre ikke kan være her, skal jeg på hans vegne og på SF's vegne sige følgende:

I en af bemærkningerne til de her forslag hedder det, at folk, der bor på landet, har kærlighed til naturen, fordi de kender den, og derfor er de bedst til at varetage beslutninger om det åbne land. Det hedder også, at der er nærhed til beslutningerne, og derfor skulle det være en rigtig god selvforvaltning. Man siger også, at giver man opgaven til kommunen, undgår vi dobbelt-administration.

I SF kan vi også godt lide effektiv administration, men vi vil gerne pege på, at administrationen jo ikke nødvendigvis bliver mere enkel af at overlade opgaven til kommunen. Det vil jo bare betyde, at amtet må blive høringsinstans, og så kan vi for så vidt være lige vidt og måske i en endnu værre situation. For skulle man gøre det og fortsat tage amtets opgaver alvorligt, ville det jo indebære, at amtet måtte give standsningsret i nogle sager, og så bliver det ikke enklere.

I SF kan vi også godt lide selvforvaltning, dvs. at lægge beslutningerne tæt på borgerne, men vi ved også, at der er nogle opgaver, som bør lægges på et højere niveau, fordi det for nogle opgavers vedkommende sikrer en sammenhæng i opgaveløsningen, og fordi vi ved, at økonomiske interesser nogle gange har lettere ved at vinde over samfundsinteresser, hvis opgaven placeres på det lavere niveau.

Det er jo også det, det drejer sig om: Vil vi sikre det åbne land mod en byudvikling, eller vil vi tillade en større spredning af byfunktioner i det åbne land?

Det dilemma giver selvfølgelig nogle konflikter for den håndværker, der gerne vil udvide en aktivitet i en landbrugsejendom. Men det er jo kun, fordi man ikke accepterer de vilkår, som man godt kender, når man etablerer sig i en landbrugsejendom. Der kender man jo godt konsekvenserne og nyder også fordelene af restriktionerne, og så er det jo alt andet lige med til at holde priserne på ejendommene nede, og det har man jo også en fordel af, når man skal etablere sig.

Der er også nogle af forslagene, som umiddelbart ser ud til at være en snakken udenom. Vi har sympati for, at man skal kunne bygge en bo-

lig til en medhjælper, hvis det er nødvendigt, men det kan man jo også i dag, hvis man bl.a. opfylder en betingelse om, at det ikke kun er et midlertidigt behov.

Det er vel heller ikke pr. definition umuligt at kunne leve flere sammen på 250 m² beboelse, hvis man har brug for det i en periode. Man kan i dag bygge op til 250 m², og det er jo heller ikke umuligt, at der er nogle, der kører til og fra arbejdspladsen.

Selv om man kan have sympati for en støtte til at lette et glidende generationsskifte, er det svært at se det store behov, og vi vil være meget betænkelige ved at åbne op for yderligere bebyggelse i landzone.

Men hvis der er konkrete eksempler, som viser, at det er vanskeligt at drive en landbrugsjendom under de gældende bestemmelser, vil vi gerne se på det konkrete, under forudsætning af at det ikke medfører, at man unødigt åbner op for byfunktioner i det åbne land.

Vi synes også, at forslagene bør afføde nogle overvejelser om, hvor stort et potentiale der er for i det åbne land at udvide en erhvervsaktivitet, som ikke er en landbrugsaktivitet selv med de eksisterende regler. Vi er bange for, at det godt kunne vække til bekymring og måtte give anledning til overvejelser. For slet ikke at tale om, hvad der ville ske, hvis de store fabrikslandbrugsbygninger, som man bygger i dag, går hen og bliver urentable, fordi forbrugerne vil kræve mere og mere kvalitet og økologiske produkter.

På den baggrund vil vi stemme imod forslagene, og det sker med henblik på at sikre en effektiv administration og for at sikre, at vi fortsat kan have et Danmark, hvor vi fornuftigt samler de almindelige aktiviteter i byområder og forbeholder det åbne land til landbrugsformål, rekreative formål, vandindvinding osv. Det er en stor kvalitet, og den skal vi ikke give fra os.

Men som sagt, er der nogle reelle problemer, som den nuværende planlægning giver, vil vi godt se på det.

Svend Aage Fauherholdt (DF):

For Dansk Folkeparti betyder det ingenting, om det er fem, syv eller otte gange, de her forslag bliver fremsat, bare det lykkes på et tidspunkt.

Beslutningsforslag nr. B 90 tager højde for de store ændringer, der er sket i landbruget, sammenlægninger og en stor animalsk produktion, hvor op til flere arbejdspladser bliver samlet ét sted; herved fremkommer behovet for yderligere beboelse. Der vil også ved et eventuelt gene-

rationsskifte være stor interesse for at kunne blive boende i nærheden af det sted, hvor man har lagt sin livsgerning.

Her kan vi jo også gå ind i det dyreetiske og sige: I et landbrug med levende dyr, også selv om man kalder det en fabrik, lukker man ikke bare døren kl. 5 om eftermiddagen og kommer næste dags morgen kl. 7. Der skal man have en overvågning på, men det er der jo ikke alle steder.

Den rigtige landmand og hans medhjælper har faktisk en landbrugsdrift med dyreenheder under observation næsten alle døgnet 24 timer, og derfor kan det også være et argument for, at man på større produktionssteder i dag har brug for, at der bor flere på den store arbejdsplads.

Beslutningsforslag nr. B 91 omhandler alle de overflødige landbrugsejendomme, ejendomsbygninger, der er skabt gennem de seneste år, og her skal vi igennem lovgivningen åbne op for, at bygninger kan indrettes til forskellige formål. Naturklagenævnets arbejde ville blive meget mere interessant eller måske overflødigt på det her område, hvis der var en lovgivning, der præciserede, at man må ændre bolig til kontor eller småindustri.

Det er jo blevet sagt flere gange her fra talerstolen i dag, at genbrugstanken går vi ind for i øjeblikket, og det, det drejer sig om her, er også at genbruge alle de forskellige bygninger, der står ude i det åbne land. Ideer og tanker skal frem i sagen her, det er dem, vi skal arbejde videre med omkring det her beslutningsforslag.

Turismeerhvervet er i særdeleshed interesseret i, at der også kunne skabes lidt inden for deres område i det åbne land, måske som et alternativ til det, der er i dag, eller en udvidelse af det, der sker i dag.

Beslutningsforslag nr. B 92 skal prøve at sørge for, at der skabes bedre muligheder for at foretage tilbygninger og større ombygninger til eksisterende virksomheder i det åbne land. I bemærkningerne til forslaget er der nævnt forskellige eksempler. Derudover kender vi nok mange andre eksempler igennem vores kommunalpolitiske arbejde, hvor gode initiativer i det åbne land er bremset af forkert lovgivning eller mangel på lovgivning.

Vi forslagsstillere ønsker med beslutningsforslaget ikke at give alle virksomheder i det åbne land fri mulighed for at foretage til- og ombygninger. Det er alene hensigten at sikre, at iværksættere og mindre virksomheder ikke tvinges til at bremse produktionen eller lukke, når der

kommer lidt medvind eller mere vind i sejlene. Når virksomheder skal udvide med mange tusinde kvadratmeter, skal det jo normalt være i et industriområde, udvidelsen skal foregå.

Vi kunne også godt drage Det Skæve Danmark ind i billedet i dag. Vi ved, at 100 kommuner godt vil igangsætte betydelig mere, end der sker i dag. Vi får ofte breve og opringninger, der udtrykker: Lad os gøre noget inden for det område her. Og det her indgår jo faktisk også i det, vi mange gange kalder landkommunernes daglige arbejde, og måske er der nogle større chancer for udvidelse.

Beslutningsforslag nr. B 94, som er det sidste af de fire beslutningsforslag, som er samlet her i dag, går også ud på at give kommunerne et løft. Det er vi helt klart med på i Dansk Folkeparti. Landzonekompetencens overflytning fra amterne til kommunerne vil helt klart være en fordel og give en meget hurtigere sagsbehandling. Amterne og regionplanen vil jo stadig væk være der med en henvisning til forskellige funktioner, men i mange sager bliver man fri for den dobbeltadministration, der finder sted i dag.

Kommunalbestyrelsesmedlemmer over hele landet vil få en ny funktion, være endnu mere involveret i deres egen kommunes udvikling. I dag, hvor det er amterne, der træffer den endelige afgørelse, er der megen dobbeltadministration. En zonesag skal både behandles i kommunen og i amtet. Det vil sige, at kommunens tekniske forvaltning først skal ud og besigtige området og derefter forelægge sagen for kommunens tekniske udvalg. Herefter skal sagen sendes videre til amtsrådet, som laver nøjagtig det samme arbejde. Det er dyr dobbeltadministration, og også derfor bør landzonekompetencen ligge hos kommunen.

Dansk Folkeparti prioriterer de her beslutningsforslag meget højt og håber på de forskellige partiers tilslutning til forslaget vedtagelse.

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg skal heller ikke denne gang – for det er jo rigtigt, at det er forslag, der har været fremme før – undlade at understrege, at CD har sympati for forslagsstillernes forslag, og det gælder alle fire.

Selvfølgelig har de været vendt nogle gange, og derfor kommer man nok også til at gentage noget, som man har sagt før. Men jeg vil kommentere en enkelt ting, som Dansk Folkepartis repræsentant sagde om dobbeltadministration, hvor man både skulle ud og kigge på det fra teknisk udvalg i kommunen, så skulle det behand-

les i teknisk udvalg og ligesådan i amterne. Ja, bare det var sådan. For en meget, meget stor del af de her ting bliver nemlig kigget på af den tekniske forvaltning i kommunen, bliver behandlet af det tekniske udvalg i kommunen og bliver kigget på af den tekniske afdeling i amterne, men ikke behandlet politisk i amtet. Det er det mest almindelige, det er det mest udbredte, det gør man ikke, det er en kompetence, som man har skubbet ud, fordi den nemlig er umulig at beskæftige sig med eller overse politisk i amterne, og dér hopper kæden i virkeligheden af. Det er dér, det store problem ligger.

Så får vi meget ofte afgørelser pr. distance, pr. skrivebord, uden at man har kigget væsentligt og nærmere på tingene – det er der masser af eksempler på – og så bliver det ofte teoretisk funderede afgørelser truffet af veluddannede folk med meget lidt erfaring for, hvor det egentlig ligger, og hvad der sker derude. Det er der masser af eksempler på.

Derfor har jeg jo gentagne gange her fra Folketingets talerstol fortalt, at vi med vores planlovgivning har en lovgivning, som er vældig selvkørende. Den kører helt af sig selv. Og sådan en selvkørende lovgivning har det også med at være ret ufølsom og egentlig være ret dum. Det vil sige, at den ikke er i stand til sådan at nuancere de her ting. Gang på gang ser man fjollede ting. Jeg skal medgive, at der er adskillige kommuner, som giver lov til noget i forhold til landzonen i deres første behandling, som ikke er særlig klogt, og det gør de, fordi de møder folk i Brugsen og sådan nogle andre ting – vi kan lige så godt sige ja, for de bestemmer det alligevel i amtet, og så får vi da ikke vrøvl med folk her, og så kan vi sige, at de er dumme inde i amtet. Altså det sker nok. Men rykkede man det ned, som der jo er tale om i forhold til B 94, sådan så det var kommunernes ansvar, så er der ingen tvivl om, at så ville kommunerne også tage ansvaret i langt højere grad.

Vi ser steder, hvor de i kommunerne siger: Jamen o.k., vi siger ja, for det dér ordner amtet for os, og så skal vi da ikke være uvenner over det.

Så når vi kigger på alle forslagene, altså både det at udnytte landbrugsbygninger, det at kunne opføre en yderligere bolig og alle de andre ting, har jeg gentagne gange sagt, at det jo ikke er, fordi jeg står her og appellerer til, at vi sådan skal give frit løb. Det er ikke et liberalistisk klondike, som nogen kunne kalde det. Det er ikke det, der er tale om. Der er tale om, at man bevæger sig, at man giver mulighed for, at de landdi-

strikter, de yderområder kan fungere, kan have et vist liv også fremover.

Et andet område, som måske ikke lige er til behandling her, en af de diskussioner, vi også har i planlovgivningen, er, når så man har en eller anden lille virksomhed i en eller anden landsby et eller andet sted, så har vi også nogle skiltningsregler f.eks., hvor nogle har bedt inderligt om efter helt fast norm, med samme skilte, samme farve, efter et bestemt system osv., om man dog ikke kan få en lille henvisning, så man kan overleve, så folk kan henvende sig. Nej, det kan den heller ikke, den her lovgivning. Der er den også selvkørende. Den er afvisende. Den er ufølsom på alle måder.

Så vi støtter selvfølgelig varmt de her fire forslag og håber, at ministeren undervejs vil være med til at imødekomme noget af det her.

Jeg hørte også et eller andet om, at nu udsender man lidt ny vejledning og sådan noget igen, og jeg oplever på en eller anden måde, at uanset at det er mange gange, de her forslag er behandlet, at så skubber det jo lidt til tingene hver gang. Det kan godt være, det er en besværlig måde at flytte tingene på, og det kan også godt være, at det går for langsomt for nogle. Men jeg glæder mig. Jeg glæder mig, hver gang man ud fra en diskussion, en debat her, en kritik og en efterkiggen af praksis osv. trods alt ændrer sig en smule og gør tingene lidt mere fleksible, lidt mere forståelige, lidt mere fornuftige.

Jeg håber, at vi undervejs i udvalgsarbejdet denne gang kan få en melding om, at nu har ministeren sendt ting ud, der imødekommer nogle af de synspunkter, der er i de her lovforslag – som det mindste i hvert fald.

Men som sagt, vi vil gå positivt med i arbejdet, hvis der er muligheder for, at vi kan flytte det bare lidt.

(Kort bemærkning).

Svend Aage Fauherholdt (DF):

Ja, efter hr. Ebbe Kalnæs' indlæg lyder det, som om vi er enige langt hen ad vejen. Men med hensyn til bemærkningen om, at det bliver behandlet i kommunalbestyrelsen og videresendt til amtet og så overladt til embedsmændene, der vil jeg gerne forklare hr. Ebbe Kalnæs, at hvis der bare er ét vågent amtsrådsmedlem, kan vi ikke komme der, for sagen behandles politisk.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Det er jeg helt klar over. Men det er ikke så tit, de er vågne, det må jeg erkende; det er barsk at skulle sige det. Og det skal være noget med, at det er nogen, der kender én, som er blevet trådt over tæerne, og som synes, det er ganske forføreligt. Så sker det, at de hæver sådan en sag en gang imellem.

Det gælder for planlovgivningen, det gælder endnu mere for miljølovgivningen. Altså jeg tror, jeg har citeret det følgende en gang før. Jeg ringede til en chef for et amt og spurgte: Hvad er det for en sagsbehandling? Den er helt gal, de dér mennesker osv. Så sagde han: Hvorfor spørger du om det? Lang pause. Og så sagde han: Sådan noget blander vores politikere sig aldrig i. Så sagde jeg: Det er måske det, der er galt.

Vibeke Peschardt (RV):

Jeg ved ikke, om det er femte eller sjette gang i den tid, jeg har siddet i Folketinget, at vi behandler de her forslag samlet. Jeg har selv haft fornøjelsen de sidste 3 år. Og jeg vil bare så, inden jeg kommer til de mere overordnede bemærkninger, sige, at vi afviser alle fire forslag.

For det er jo sådan med den planlov, som åbenbart står for skud i dag, at den har nogle principper, der i og for sig er ganske fornuftige. Og det er jo heller ikke sådan, at principperne i den ikke hele tiden, om jeg så må sige, skifter karakter. Der bliver jo med jævne mellemrum eller hvert fjerde år, eller hvornår det nu er, udsendt nogle vejledninger til amterne, og de vejledninger tager bl.a. højde for det, som Naturklagenævnet og andre instanser har været inde og se på og behandle, og det vil sige, at der er jo en praksis i det her, som udvikler sig løbende.

Jeg kan godt forstå, hvorfor forslagsstillerne kommer med de her forslag. Grunden er selvfølgelig, at ude i det åbne land, det gamle landbrugsland, hvor der har været 200.000 landbrugsejendomme for 40 år siden, er der nu kun 55.000 aktive bedrifter, landbrug tilbage. Og det vil sige, at man står med en meget, meget stor bygningsmasse, som man selvfølgelig gerne vil bruge til et eller andet.

Og så kommer jeg til det: Det kan man jo også godt. Det kan man jo godt. Man kan godt få lov til at lave en eller anden form for erhvervsvirksomhed i nedlagte staldbygninger eller noget andet. Men det, man ikke kan få lov til, og som vil stride mod planlovgivningens overordnede principper, vil selvfølgelig være at lave en større

produktion. Så man begyndte at lave om på det, der er principperne, nemlig det, at generelt skal erhvervsbyggeri ligge i erhvervsområder, og at der er masser af byggemuligheder både i landsbyer, i mindre byer og andre steder, hvor man kunne lægge sig.

Og det er så den konflikt, der løbende bliver reguleret. Jeg ved, der sidder tre, måske fire medlemmer her af Naturklagenævnet, og derfor må de jo have været inde i de her sager.

Til sidst er der en sag, som jeg vil give min helt særlige opmærksomhed, og det er den med overflytning af landzonekompetencen fra amterne til kommunerne. Det forslag støtter jeg ikke. Og jeg synes indimellem også, at min tillid til danske kommuner, specielt de mindre af dem, måske krakelerer. Altså jeg er jo selv kommunalpolitiker og mener, at de gør det udmærket, men jeg kan jo godt få øje på, at der en gang imellem er nogle afgørelser, der måske skulle have set anderledes ud.

Så hvis jeg skulle komme med et eksempel, så vil jeg sige – nu vedrører det ikke lige præcis det her – at så er det sådan en sag som overdækningen af gylletankene, som kommunerne har haft i hvert fald 10, måske længere, 12-13 år til at gå ud at påse. Der er ikke uddelt én bøde. Og det, jeg har hørt om de tilsyn, er, at de har været ført meget, meget lemfældigt.

Og hvorfor det? Jeg har foreslået, at disse tilsyn bliver lagt over i amterne og reguleret på en anden måde, og det har jeg ikke rigtig fået nogen respons på. Men jeg er sikker på, at det ville forbedre de muligheder.

Jeg ved ikke noget om, hvordan det ville gå, hvis kommunerne rent faktisk fik det tilsyn. Jeg har hørt, hvad hr. Ebbe Kalnæs sagde. Det kan jo være, at de virkelig, når man giver folk mulighederne, så også lever op til det. Men den her sag med overdækningen har virkelig fået min tillid til at krakelere.

Søren Kolstrup (EL):

Enhedslisten er ikke tilhænger af udbredelse af byfunktioner i det åbne land. Vi er faktisk ganske godt tilfredse med planloven og i det hele taget glade for, at det i sin tid lod sig gøre at få gennemført en restriktiv regulering af byggeri i det åbne land. Det er vores generelle syn på den sag.

Hvis vi ser på de enkelte forslag, må jeg sige, at overførsel af landzonekompetence til kommunerne er Enhedslisten meget stærkt imod. Kommunerne kan skele alt for meget til lokalt

kammerateri eller kommuneøkonomi og kan alt, alt for let kommet til at glemme overordnede principper.

Hvis vi ser på forestillingen om muligheder for tilbygninger, ombygninger af eksisterende virksomheder, så vil vi være klart afvisende over for en sådan tanke. Det er meget vigtigt, at virksomhederne i landzonerne, hvis der måtte være sådanne, ikke bliver for store. De skal i sådanne tilfælde flyttes til industri kvarterer i byerne, og det kan selvfølgelig være både små byer og store byer.

Vi er generelt modstandere af, at man skal have mulighed for at udvide byggeriet, også når det gælder boliger.

Der er ét punkt, hvor jeg mener, at man rejser en relevant diskussion: Det er spørgsmålet om de eksisterende bygninger i det åbne land; det kan dels være med boligformål for øje, dels med henblik på værelser til udlejning, og der kan være tale om mindre, erhvervs mæssige aktiviteter.

Men generelt er det meget vigtigt for os at meddele, at vi er tilfredse med den eksisterende lovgivning. Det er ikke udtryk for, at hvis man kan pege på, at der måtte være konkrete problemer med hensyn til udnyttelse af de eksisterende bygninger – jeg tænker ikke på, at man så går i gang med en erhvervs mæssig produktion, der rettelig bør ligge i en by, men der kan være nogle mere håndværksprægede funktioner, som der kan argumenteres for bør ligge i det åbne land – jamen hvis der er konkrete problemer, lad os høre det, lad os se på det; men vi er grundlæggende tilfredse med planloven og vender os imod en underminering af den.

Når det så er sagt, kan man stille spørgsmålet, det mere grundlæggende spørgsmål om nærhed og kærligheden til at få pustet liv i områder, der vander sig under centraliseringen. Der er vores generelle melding, at det vigtigste instrument til at skabe en øget regional lighed i virkeligheden er, at vi får punkt 1: en økologisk omstilling og i den forbindelse sikret, at den landbrugsindustrielle produktion bliver mere ligeligt fordelt.

Det, vi oplever for øjeblikket med koncentration inden for mejeri, koncentration inden for slagteri, ja, selv om det rent ejendoms mæssigt stadig væk er en eller anden form for andelseje, så kører det efter kapitalismens værste principper. Det er, hvad angår fødevarer sikkerhed, hvad angår transportøkonomi, miljømæssigt, en skandale. Der bør laves en lovgivning centralt, der

sikrer, at disse mammutlandbrugsindustrielle produktioner bliver forhindret.

Der er bestemt behov for en ligelig udvikling af Danmark, og det kræver indgreb i forhold til det fødevarerindustrielle projektkompleks, som kører på kapitalismens værste præmisser.

Så derfor vil vi gerne række hånden til det Venstre, der eventuelt måtte blive aktiveret omkring nogle mere folkelige rødder, hvis de findes. Men jeg går ud fra, at det er forsvundet under nyliberalismens æra.

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

Til hr. Søren Kolstrup: Først en enkelt vejledning. Jeg vil gerne sige til hr. Søren Kolstrup, at livet bliver smukkere og rigere uden alle de fordomme. Så derfor, læg nu fordommene lidt på hylden. Alt, hvad man har læst i sine unge dage, og alt, hvad man har lært sig på kurser, hvor man kun har været sammen med partikammerater, behøver jo ikke være rigtigt for altid.

Så jeg vil sige til hr. Søren Kolstrup: Nu strækker vi hånden frem, og så får vi lavet noget.

Derfor er jeg nødt til at spørge hr. Søren Kolstrup: Hvor meget er der i de meldinger, der kommer i dag? Jeg opfatter det positivt, i hvert fald hvad angår ét af forslagene. Men vil hr. Søren Kolstrup ikke godt komme herop og præcisere, i hvilken retning vi skal gå? For som en af de andre ordførere sagde til mig lige før: Vi har jo ligesom hørt det før, men gad vide, hvad vej vi skal gå for nu at finde hr. Søren Kolstrup. Kan hr. Søren Kolstrup ikke sige heroppefra, hvad er det, han er med på? For så vil vi tilrettelægge det efter det. Lidt har jo også ret.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Nu tror jeg, hr. Hans Christian Schmidt skal passe lidt på.

Men jeg skal lige spørge hr. Søren Kolstrup med hensyn til det at udnytte overflødige landbrugsbygninger til erhverv og forskellige ting. Jeg har forstået på hr. Søren Kolstrup, at vi godt kan lave et lovforslag sammen, hvis der bliver tale om fælleseje med anpart og økologisk drift og sådan noget. Altså, hvis vi sørger for, at alle de dér ideologiske sager er på plads, så kan vi godt lave et fælles lovforslag.

Det vil altså sige, at hvis det er fælleseje og ingen kapitalister, og det er økologisk drift og det kun er jordfarver og sådan nogle forskellige an-

dre ting, så kan vi lave alle de virksomheder, vi vil.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Ja altså, jeg kan meget let lade mig friste af hr. Ebbe Kalnæs, især hvis hr. Ebbe Kalnæs vil være med til at sikre nye ejendomsforhold og nye sociale mønstre. Det lyder jo fristende. Men jeg bliver nødt til at repetere. Enhedslisten er grundlæggende tilfreds med den eksisterende planlov. Der er ikke nogen diskussion dér.

Men det er jo ikke udtryk for, at man ikke kan lytte til det, hvis der skulle være problemer i administrationen af denne. Og hvis det er sådan, at man virkelig ikke får udnyttet den eksisterende bygningsmasse, jamen så lytter vi til det, og det har vi tidligere gjort. Derfor har vi sagt, at vi altid vil være med til at skrive en beretning, der kan være med til at præcisere, hvis der er noget u hensigtsmæssigt i den eksisterende administration af den gældende lovgivning. Det er dér, det på et lille bitte smalt segment er muligt, at der kan være en dialog. Det skal jeg ikke udelukke.

Men så er det op til hr. Hans Christian Schmidt at sige: Av, min arm, der var en bygning dér, der ikke blev brugt. Og hvis hr. Hans Christian Schmidt så kommer og fortæller, at der skal være en stor maskinfabrik, så siger jeg selvfølgelig nej tak. Det er jo ikke det, vi taler om.

Men hvis hr. Hans Christian Schmidt kan sige, at disse bygninger overhovedet, overhovedet ikke kan bruges til noget som helst, og at det gang på gang er blevet gjort umuligt, jamen så lytter jeg da til hr. Hans Christian Schmidt.

Ole M. Nielsen (KRF):

Ja, hvis nu bygningen skulle bruges til at vaske økologiske gulerødder i, så er jeg sikker på, vi kunne få hr. Søren Kolstrup med.

Nej, jeg hørte godt den dér søde tale i dag, hr. Søren Kolstrups første ordførertale, men vi har hørt den før. Vi kan ikke få noget ud af det. Vi har sådan set prøvet alting for ligesom at lade hr. Søren Kolstrup sætte dagsordenen, så vi kunne komme lidt længere. For vi er jo fundamentalt enige om nogle ting, men der er bare nogle ideologiske fordomme, vi ikke rigtig kan komme over.

Nå, det er rigtigt, som ministeren sagde, at det er genbrug, det her. Det var ministerens indledende bemærkninger også, at det var genbrug.

Men det var hans tale ikke. Og det var trods alt positivt.

Så det siger noget om, at det måske alligevel kan betale sig at fremsætte de samme forslag hvert år, for der flyttes alligevel en lille smule. Det er jo egentlig en udmærket demokratisk parlamentarisk facon at arbejde på, sådan at flytte verden igennem dialog. Det går vi alle sammen ind for. Så jeg synes ikke, at det er helt håbløst.

Nu må jeg så sige, at jeg jo kun går ind for de tre første af de her forslag. Det fjerde – det med at flytte landzonekompetencen – går Kristeligt Folkeparti ikke ind for. Det er jo også en nyskabelse, at de fire forslag er slået sammen og behandles sammen. Det har de ikke været de tidligere år. Det synes jeg i øvrigt tyder lidt på, at den administration, der sidder og planlægger det arbejde her, ikke rigtig kan finde ud af, hvad der er hvad. For der er altså forskel på de tre første forslag og det fjerde, synes jeg nok. Det er et udtryk for, at de, der sidder og planlægger, nok tænker: De folk dér, de vil det hele. Men der er jo i virkeligheden lidt forskel på, hvad det er, vi vil.

Alt skal ikke kunne lade sig gøre. Det tror jeg heller ikke der er nogen af de andre partier der mener. Det handler jo ikke om, at vi skal have hele landet griset til.

Nu er ministeren så optaget af hr. Søren Kolstrup. Jeg vil sige noget kønt om Vesthimmerland og Års; det plejer han at høre. Det gør ministeren ikke engang.

Men det, jeg vil sige om det, er det dér med, at vi ikke er interesseret i at få hele landet klistret til med bygninger. Det er også rigtigt nok, men på den anden side – og det, jeg siger nu, har måske mere noget at gøre med det tidligere dagsordenspunkt: I det landskab i Vesthimmerland og på Årsegnen, som ministeren kender så godt, og hvor folk ikke var så mørkerædede for 200 år siden, dér flyttede de faktisk ud af landsbyen. Det gjorde de ikke på øerne og på Als og sådan nogle steder. Jeg ved ikke, om det var, fordi de var mørkerædede; det var det nok. De blev i hvert fald boende sammen. Men er det landskab, hvor gårdene ligger, hvor de altid har ligget, et grimere landskab end det landskab, hvor de er samlet i landsbyer? Det synes jeg jo ikke det er.

Landskaber er kønne, når de er, som vi forventer at landskaber skal være. Derfor er det jo ikke helt sikkert, at det på lang sigt er så forfærdeligt, om der bliver bygget et par huse mere til en gård, eller at en gård bliver flyttet ud i det

åbne land, hvis ellers den er naturligt placeret og der bliver bygget omkring den. Det hele er ikke så firkantet.

Så sagde ministeren også noget om, at hvis man vil udvikle en virksomhed, skal man ikke begynde i en gammel lade. Nej, men sådan er verden jo ikke. Hvis en smedesvend begynder at gå og reparere og skrue på et eller andet og svejse noget sammen, er det jo ikke sikkert, han har drømt om, det skulle blive til en stor virksomhed. Men det bliver det heldigvis somme tider, og så må han jo flytte. Men hvorfor skulle han ikke kunne få lov til at starte op i en gammel lade og bygge lidt til den, indtil det så bliver så stort, at det ikke er egnet til det længere?

Vi havde det fuldstændig groteske eksempel med en landsbysmed, der begyndte ude på en gammel gård, hvor en af hans hovedaktiviteter var at reparere gyllevogne. Kommunen eller amtet ville have, at han skulle flytte ind til byen, ind i et industriområde med de dér ildelugtende gyllevogne. Det var helt grotesk. Det blev da også så grotesk, at han til sidst fik lov til at blive ude på landet.

Vi synes, at det med at udvikle de nedlagte landbrug er en god idé. Vi går faktisk ind for sådan noget småsocialistisk dårlighed som bofællesskaber, andre ejerformer og sådan noget hyggeligt noget. Det kan man ikke rigtig få lov at udvikle, for man har ikke lov til at bygge sine landbrugsbygninger om, og man må ikke bygge en ny bolig. Men det er faktisk med til at gøre livet rigere og gøre livet på landet rigere, hvis man fik lidt videre rammer for sådan noget. Vi ønsker som sagt ikke bebyggelse spredt over hele landet.

Jeg fik en idé hernede, mens vi var i gang med debatten, og det drejer sig om det dér med landzonekompetencen, som jeg ikke ønsker flyttet fra amterne til kommunerne. Men vi har evig og altid det bøvl med amternes administration, at folk ikke kan få lov til en ganske beskeden skiltning, som kan vise vej til en mindre virksomhed ude på landet. Det behøver vi måske ikke at flytte landzonekompetencen for. Det kunne vi måske ordne – det har vi, dvs. nogle af ordførerne, nu snakket om hernede – ved et beslutningsforslag alene om at få lavet nogle rammer og nogle regler om skiltning ude ved landevejene og ved de små veje ude på landet.

Det er ikke, fordi vi hellere vil have en klondyke-skiltning eller en solkyst-skiltning; er det ikke dernede, de har den dér store tyr, som de fleste danskere har set, og som står oppe på bjer-

get? Det er jo ikke noget i den retning, vi vil. Men altså sådan at folk kunne køre sikkert på vejene, selv om de skal prøve at finde en eller anden aktuel lille virksomhed, og sådan at den virksomhed kunne få sine kunder og dem, der søger den, på ret spor. Det vil vi gerne være med til, men det kan vi jo så arbejde lidt med ved en senere lejlighed.

Jeg synes ikke, at det her har været spildt. Ministerens tale viser jo, at der er flyttet lidt i forhold til sidste år, og der er udsendt nogle nye bekendtgørelser på nogle områder. Det flytter sig nok hele tiden, når bare vi fortsætter dialogen.

Thorkild B. Frandsgaard (UP):

Det er korrekt, at de her fire beslutningsforslag har været fremsat flere gange. Men vi bliver ved at genfremsætte dem, og allerede i dag kan vi mærke, at der er bevægelse i den rigtige retning.

De fire forslag er ganske enkelt fremsat for at puste liv i vore landdistrikter, men også ude i de mindre byer. Det er på høje tid, for ellers går det helt i stå, for som det er i dag, er det faktisk umuligt at få lov til nogen ting. Derfor har vi fremsat de her forslag.

Det første drejer sig om, at man skal have lov til at bygge yderligere en bolig på en landbrugs-ejendom, hvis man har brug for det. Det er jo en god idé, fordi landbrugsejendommene bliver større, og derude er det sådan, at det er en god idé, hvis medhjælperen kan bo i nærheden. Så det forslag har vi genfremsat.

Hvorfor i alverden skulle et ældre ægtepar, der f.eks. har solgt deres gård til deres søn, ikke have lov til at blive boende derude. Det ser vi som en fornuftig ting.

Selvfølgelig skal der også være større mulighed for at udnytte alle de tomme landbrugsbygninger, der står. De kan bruges til småindustri. Jeg ved godt, man ikke vil høre ordet industri, men så kald det en lille virksomhed. Det kan nemt lade sig gøre; der står mange store tomme bygninger.

Det næste forslag drejer sig om om- og tilbygning af eksisterende bygninger og industri ude i de mindre samfund. Lige bestemt på det her område er det jo sådan, selv om det ikke lyder sådan her i denne sal, at der ligger mange virksomheder ude i de mindre landsbyer. Det er rigtigt, at de er startet i det små, og nogle er blevet store, nogle er endda blevet kæmpestore. Hvorfor skal de bremses derude?

Det er nemt at sige, at de bare kan flytte ind til et industriområde; det er meget nemt at sige. Men når virksomheden kommer op i en vis størrelse, er det økonomisk uoverkommeligt. Selvfølgelig skal de have lov til at fortsætte deres virksomhed derude. Det er til glæde for samfundet, men det er også til glæde for miljøet.

Jeg er af den opfattelse – jo nok i modsætning til de fleste, der har været heroppe i dag – at vi har en hel forkert lovgivning på det område. Hvorfor i alverden skal landets virksomheder samles inde i de store byer eller i nærheden af de store byer? Det er da noget af det mest forkerte, der ligger i vor lovgivning.

Hvis vi går 40-50 år tilbage i tiden, da industrisamfundet begyndte i Danmark, startede langt de fleste virksomheder ude i de små samfund. Mange af dem ligger der endnu, enten vi kan lide det eller ej. De er blevet til store virksomheder. Omkring de virksomheder er der kommet et blomstrende liv. Den mindre by er blevet en by, hvor folk vil bo. Hvorfor skal vi bremse sådan noget?

Det er blevet sagt, at for miljøets skyld er det bedst at samle industrivirksomhederne. Hvorfor skulle det være bedre for miljøet at samle det i store klumper i stedet for at lade dem blive ude i de mindre samfund? Det forstår jeg ikke.

Så må vi jo regne med, at der er mange produktionsvirksomheder, træindustrier, maskinfabrikker – jeg kan blive ved – som overhovedet ikke har nogen afløb fra deres virksomhed. Hvad i alverden har det med miljøet at gøre, at de ligger derude?

Derfor er det meget vigtigt, at vi får bremset den udvikling, at vi samler det hele i de store byer. Jeg mener tværtimod, at vi skal gøre noget for at få det ud i de mindre samfund også for de mindre samfunds skyld.

Men for at nogle af de her tre lovforslag skal kunne blive en realitet, er jeg bange for, at vi nødvendigvis må have landzonekompetencen flyttet over til kommunerne. Der har været argumenter imod, men de er ingenting værd.

Jeg kan sige, at i den periode, hvor nogle kommuner havde dispensation til at træffe beslutninger vedrørende landzonekompetencen, var jeg formand for teknik og miljø lige netop i en af de kommuner, der havde dispensation. Det var en lykke for borgerne, men det var også en lykke for administrationen. For administrationerne ude i kommunen sidder og laver et kæmpearbejde. Når de er færdige med det, skal

vi godkender det, og så er det ude af verden; folk kan få en hurtig beslutning.

Sådan var det, dengang vi havde den mulighed, men nu er det ganske rigtigt – jeg kan ikke huske, hvem det var der sagde det – men det er ganske rigtigt, at som det er nu, skal det, når det hele er gået igennem, sendes til amtet, og i langt de fleste tilfælde er det administrationen i amtet, der træffer en afgørelse ud fra, hvad der ligger på deres skrivebord, uden at de ved, hvad der virkelig sker derude, og så kan folk vente op til et år og måske mere på at få noget at vide om, hvordan man skal gøre.

Derfor er det allervigtigste i de her forslag set med mine øjne, at vi får landzonekompetencen væk fra amterne og ud til kommunerne. Det er dem, der ved, hvor skoen trykker. Det er nødvendigt at få det vedtaget, og så kan vi også få de tre andre beslutningsforslag ført ud i livet.

Jeg er glad for debatten i dag. Jeg har været med til den to gange i den korte periode, jeg har været herinde. Den første gang var det fuldstændig umuligt for nogen at synes, at der var noget sagligt i det her, men jeg kan høre, at det begynder at gå i den rigtige retning.

Så lad os håbe, at det her er et lille skridt, og hvis det ikke er nok, jamen så genfremsætter vi forslagene.

Hans Christian Schmidt (V):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til de øvrige forslagsstillere, hr. Thorkild B. Fransgaard, hr. Svend Aage Fauerholdt og fru Henriette Kjær.

Jeg vil nok sige, at jeg synes, at fru Henriette Kjærs indlæg i grunden på udmærket vis fortalte, hvad grundlaget var for alle de fire forslag, der ligger her, så jeg vil sådan set ikke begynde at komme med en lang erklæring om det, men tilslutte mig det.

Jeg vil også sige om det, som hr. Svend Aage Fauerholdt fik sagt, og hr. Thorkild B. Fransgaard, at jeg sådan set også er enig i, at den bevægelse, der har været her, er til at tage og føle på.

Men jeg må så også nok sige, som det blev antydet fra den konservative ordfører, fru Henriette Kjær, at vi er nødt til at få lidt nærmere præciseret, hvad det er, ministeren tænker på. Jeg synes, det er nogle positive meldinger, og det vil jeg godt kvittere for over for miljø- og energiministeren, men det skal jo altså også omsættes til praksis.

Det viser i al fald med al tydelighed, at når man igen og igen bliver ved med at fremsætte

de her beslutningsforslag, så får det en virkning, så flytter det nogle hegnspæle, så giver det nogle nye meldinger, og så fører det til en ny praksis. Det skal vi selvfølgelig glæde os over, og det vil i hvert fald være et klart signal om, at man skal fortsætte ad den vej. Men jeg må sige, at vi jo også er nødt til at få at vide fra ministeren, præcis hvor det så er man vil sætte ind, og det vil vi selvfølgelig forfølge under udvalgsarbejdet.

Så forstod jeg det i grunden sådan, at SF var positiv. Man ville godt kigge på, om der var nogle problemer, men generelt var man så alligevel imod forslaget. Det er jo lidt ærgerligt, og jeg vil måske opfordre til, at SF ikke har den rygmærksreaktion hver gang.

Jeg vil også gerne sige til hr. Ebbe Kalnæs fra CD, som jo ikke er medforlagsstiller, at jeg synes, det var en dejlig tilbagemelding. Den lå på linje med hr. Ole M. Nielsen, som jeg jo godt ved har det sådan med hensyn til landzonekompetencen, at den går man ikke ind for skal flyttes. Men jeg synes, det var positive tilbagemeldinger her.

Jeg er altså også nødt til at sige til fru Vibeke Peschardt, at det holder jo ikke, når man siger, at der er store muligheder for at lave forskellige ting ude i landdistrikterne. Vi må konstatere, at vi har en stor bygningsmasse liggende derude, som både rent kulturelt og rent økologisk og økonomisk fører til, at nogle bygninger vil stå og forfalde, hvis ikke man i tide får lov til at lave produktion af mindre art i de her bygninger. Derfor vil jeg opfordre til, at også De Radikale kommer med på banen.

Afslutningsvis vil jeg kun minde om det, Kommunernes Landsforenings formand, hr. Anker Boye, sagde, da man havde den her landdistriktskonference i Legoland sidste år. Der sagde han, og jeg citerer fra hans papir:

»Kravet om, at erhvervslivet så vidt muligt skal placeres i de større byer, giver selvsagt ingen mening i landdistrikterne.«

For det andet: »Ønsket om at mindske kørslen mellem arbejdsplads og hjem kan løses på andre måder end ved at flytte borgere og arbejdspladser ind i byerne.«

Og endelig for det tredje: »På trods af den teknologiske udvikling vil landkommunerne stadig have behov for at kunne udlægge arealer til erhverv, så der på den måde kan skabes lokale arbejdspladser tæt ved bopælen også i landdistrikterne.«

Og så slår han det helt fast til sidst ved at komme med den afsluttende kommentar: »Der

bør ikke være unødige problemer for iværksættere. Barrierer for investering i landdistrikterne skal derfor fjernes.«

Det er næsten sådan, at KL-formand hr. Anker Boye går længere, end vi i grunden gør med forslagene, men jeg vil gerne bakke op bag det synspunkt og håbe, at miljø- og energiministeren vil sørge for, når nu man udsender de her nye vejledninger, at man virkelig tager hensyn til de ting, som miljø- og energiministeren selv nævnte i sit indlæg.

Vi vil følge det i udvalget under udvalgsbehandlingen, og jeg vil gerne bede miljø- og energiministeren om at oversende det til Miljø- og Planlægningsudvalget, sådan at vi der kan se, hvor meget det har flyttet sig, også i de konkrete tiltag, når vi ser vejledningerne.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslagene overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 82:

Forslag til folketingsbeslutning om at sikre stabil genanvendelse af plast i Danmark.

Af Ole M. Nielsen (KRF), Hans Christian Schmidt (V), Henriette Kjær (KF) og Svend Aage Fauherholdt (DF) m.fl.

(Fremsat 16/1 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Det fremsatte forslag indeholder to forskellige problemstillinger. For det første: Hvordan får vi indsamlet tilstrækkelig meget transportemballageplast til genanvendelse? For det andet: Hvor-

dan sikres det, at den indsamlede mængde tilgår danske genanvendelsesvirksomheder?

Den første problemstilling behandlede vi grundigt sidste forår i forbindelse med beslutningsforslag nr. B 100. Opfølgningen på beretningen vil jeg vende tilbage til sidst i mit indlæg.

Jeg kan lige så godt sige med det samme, at jeg ikke mener, at det på nuværende tidspunkt er nødvendigt eller rimeligt at yde et større økonomisk tilskud til indsamling af transportemballage af plast.

Endvidere vil et økonomisk tilskud til indsamlingsledet på ingen måde kunne sikre danske arbejdspladser i danske genanvendelsesvirksomheder.

Regeringen ser derfor ikke noget formål med at fremme det forslag, som det er formuleret, uanset dets positive hensigt. Men jeg håber, at vi kan bruge initiativet, som man har taget, til at få en diskussion af – ikke nødvendigvis i dag vil jeg gerne sige – hvordan den danske plastindsamling optimeres yderligere.

Emballagedirektivet fra 1994 stiller en række mål for genanvendelse af emballageaffald. Mellem 25 pct. og 45 pct. af emballageaffaldet skal materialegenanvendes med et minimum på 15 pct. for hvert materiale: pap, papir, glas, metal og plast. Målene skal være opfyldt i 2001.

Hvert år skal medlemslandene rapportere til Kommissionen om, hvordan det går med genanvendelse af emballage, og i 2000 blev der indrapporteret data for 1998. Danmark havde en genanvendelse på 51 pct. totalt og overholder derfor allerede alle 2001-mål, dog med en enkelt undtagelse.

Det er ikke nogen hemmelighed, at genanvendelse af plastemballage er gået noget trægt fremad. Jeg er derfor i dag glad for at kunne sige, at de endelige tal fra 1999 viser, at genanvendelsen af plastemballage i Danmark var 11 pct. eller ca. 19.000 t, og det er en stigning på hele 70 pct. i forhold til 1998.

Stigningen i indsamlingen skyldes især, at 1999 var det første hele år, hvor de kommunale regulativer har virket. Kommunerne skal anvise transportmateriale af plast til genanvendelse, og der er i forvejen en meget høj genanvendelsesprocent for transportemballager sammenlignet med andet plast og affald.

Det forventes, at indsamlingen er steget betydeligt igen i 2000. Det skyldes bl.a., at Miljøstyrelsen, kommunerne, affaldsselskaberne og plastindustrien har informeret om, hvordan